

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Rózsater, Kardos-ház, 16. sz. alatt.

Ide intézendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok a levelek vissza nem adtnak. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben házhöz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy hóra 1 frt.

HIRDETÉSI DÍJ:

Öt-hasbas poltsor egyszeri beiktatásért 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyitólátás 4 hasbas poltsorért 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Kutasi Imre könyvnyomdája, Főpíacz, Sz. Nagy Károly-ház.

Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény ugyanint az előzetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és ahirdetmények.

Hozzá!

(T.) Én nem vagyok rossz kérem alásan! Én jól végzek mindent! Én bennem nincs hiba! Én ilyen jó meg olyan jó vagyok! stb. stb. Hát a ki így beszél magáról, ki így dicséri magát, arról egyszerre készen vagyunk itéletünkkel s az illető meglehet róla győződve, hogy az az itélet reá nézve nem kedvező.

Épen így dicséri magát és a magyar sajtót (értsd az ellenzéket) a „Pesti Napló“. Trefort ugyanis a sponriak előtt mondott beszédében kissé megemlékezett a sajtó kötelességéről is, a mi bizony nem mindig abban áll, hogy a közönséget a kormány, annak közegei, pártja, sőt a fennálló törvények ellen igazassa. Nevezett lap tehát felkiált:

„Am a magyar sajtóra nem lehet panasz, hogy kötelességét nem teljesít, vagy hogy szabadságával visszaél. Egyes kivételes esetektől eltekintve, tízennégy éves tapasztalás bizonyít a magyar sajtó mellett. Hol van Európában tisztességesebb hírlapiradalom, mint a magyar, hol önzetlenebb, hol hazafiasabb? A korrupció az államban nagyobb, mint a magyar sajtóban. Forradalmi sajtó Magyarországon ugyszólván nincs. Mely intézmény terjeszti a kultúrát és a közszellemet inkább, mint a sajtó? Nem-e mindennap veti a magot, s ha elvetve, egy szem konkoly is esik a földbe, ne tessék feledni, hogy a vetés adja az aratást s a konkolyt ki lehet rostálni a buza közül.“

Na hát kérem, ha a „Pesti Napló“ olyan nagyon meg van elégedve magával (megvagyunk róla győződve, hogy a „sajtó“ kitétel alatt mindig magára gondol.) bátrak leszünk egyet-mást emlékébe hozni, mi annak a retentő nagy dicséretnek, melyet ily röviden, de igen tömören elrecczál, nem teleg meg.

Legelőször is, mi a tisztességet és önzetlenséget illeti: sem tisztességnek, sem önzetlenségnek nem tartom, ha valaki a maga bűnét másra keni, már pedig az tudva levő dolog, hogy a „P. N.“ határozottan abból él. Az ő működése, az ő ellenzékeskedése, az ő hazafisága nem állt egyébből mind eddig:

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A kasznár ur szeretője.

— Népies elbeszélés. —

Irtá: **Karczag Vilmos.**

A polgári házasságokról szóló törvényjavaslat készen van s a magyar országgyűlés képviselőházának asztalán fekszik, a hol tárgyalásra és szentesítésre vár.

En próbát teszek s bemutatok egy elbeszélést, mely a nép között jártszik, s mely ugy van előadva, mintha már a fentemlített törvény, illetőleg „a keresztény-zsidó házasságokról“ szóló törvény életbe volna léptetve.

Száz szóknak is egy a vége. Ha halálos órája napjág rázza is a fejét Ha r a n g o z ó uram, de az már több a bizonyosnál, hogy a Julis leánya nem jóba santikál.

Az apai szem még akkor se hiszen az igaz valónak, mikor látja; hogy ha az a való az ő gondolkodása, az ő tanítása ellen való cselekedet. Pedig már az ugyancsak az volna, a mit a világ a nyelvére vett.

Attól fél szörnyen, hogy a világ csufja lesz, különben jobban utána látna, s kiderítene azt a dolgot. Így azonban megbizik a Julis szavában, a ki mikor kérdőre vonja, szemlélve, pironkodva, néha még pityeregve is tagadja, hogy ő a kasznár urral titokban is szőba állana. Igaz, hogy mikor tisztességes

mint olyan dolgokat követelni Tiszától, milyeneket a „P. Napló“ kormánya nem volt képes nem keresztül vinni, de még csak megközelíteni se; oly dolgokért ütni Tiszát, melyek csak mint a „P. Napló“ volt kormányának tetteiből fejlődött következmények merültek föl Tiszá alatt, sőt Tiszára fogni, hogy a defizitot ő csinálta, holott majd nem ötven millióval, sőt talán többel apasztotta. És sok más ilyen.

Hogy tehát az eféle dolgok önzetlen hazafiságról tanuskodnak? — engedelmet kérünk, de még csak társadalmilag sem tisztességesek s a legértékesebb eljárások közé tartoznak, a mint hogy igaz is, miszerint a létező magyar lapok közt a „P. N.“ viselte magát a legértékesebb. — A sajtó tisztességéről tehát ne ő beszéljen és ne ő kérdezze nagy kérkedve, hogy: „Hol van Európában tisztességesebb sajtó, mint a magyar?“ — mert azokkal a forradalmi „strágeszekkel“ és a sőpredek szenvedélyére való hatni akarással, melyeket nevezett lap az izgatottabb időkben elkövetett; — bizony nem rajta mult, hogy nem lett forradalom. Sok előfizetője az „Egyetértés“-hez szaladt, mert azt mérsékeltébbnek találta.

A minden sorából kirívó Tiszá ellenes gyűlölet már visszataszító s azt a gyűlöletet, melyet a Lónya y megbuktatja iránt érzett, mindennáron ráakarta erőszakolni a közönségre s ez erőszaktól csak azóta állt el, a mióta látja, hogy előfizetőinek száma megapadt. — Nemcsak hogy forradalmi nem volt, de már jakobinus volt és sansculotte, hogy a higgadtabb vérmérséklettel bírók megbotránkozással dobták félre. Lett volna kommunista és nihilista, csak azt tudta volna, hogy megbuktatja vele Tiszát és visszahelyezi Lónyayt.

Azóta mérsékelt egy kissé, mióta a választások mint ágaskodó szarvasbognárnak, szarvait lőrdölkétek. Azóta rettentően adni akarja az erényt, a méltányosságot és az igazságot s két heti tisztességes magaviselete után a forumra lép, hogy a magyar sajtó megtámadott igazságszeretetét Trefort ellen védelmezze. Mint mikor valaki nem régen azt mondta a fővárosi kapitányság

előtt, hogy becsületsértési pert fog az ellen kezdeni.

Ez a lap mondja tehát, hogy: „a korrupció az államban nagyobb, mint a magyar sajtóban.“

Nem értjük, hogy az „államban“ leplezett kifejezéssel hova céloz, de azt hisszük, hogy a kormánynya, már pedig ha a kormánynya céloz, hát most, mikor az önzetlenségről és tisztességről beszél, követi el ugyancsak azt a tisztességtelen dolgot, hogy saját címét másnak osztogatja.

„A vetés adja az aratást, a konkolyt ki lehet rostálni a buza közül.“ Ott áll a cikkbekben ez is. Csak hogy a ki mindig konkolyt vet, mint ő, ott megfordítva áll a dolog s az egy-két buza szem nem számít.

Vegye pedig ezt tudomásul. Nem országos lap mondja, nem vesznek róla tudomást mindenütt, hát érje be vele és hallgasson el, de mint a legnagyobb biúnös, ártatlanságával ne kérkedjék!

Az új francia kormány.

A Gambetta-kormányt kinevezetett. Legjellemzőbb sajátossága az, hogy Gambetta az elnökség mellett a külügyi tárczát is átvette. Államtitkára régi híve és barátja Spuller lesz. Eugène Spuller 1835-ben született, jogtudós és publicista. 1870. okt. 7-én Gambettával léghajón távozott Párisból s Toursban és Bordeauxban élénk részt vett a nemzeti védelem kormányának tevékenységében. 1871. nov. havában a Republique Française alapította, melynek főszerkesztője volt több éven át. 1876 óta Párisban képviseli a kamarában, hol a külügyi költségvetés előadója volt s a külügyi politika kérdéseiben nagy szakísmertetet szerzett. Cazol igazságügy, Cochery posta-távirada miniszterek a Ferry-kormányának is tagjai voltak.

Az új emberek közül Waldeck-Rousseau és Allain-Targé kapták a legfontosabb tárczákat. Waldeck-Rousseau belügyminiszter 1846-ban született; atyja is képviselő volt s a császárság alatt, mint ellenzéki, nagyon ismertté tette magát. Fra 1879-ben Rennesben választott képviselő s az Union Republicainehoz tartozott. Kiváló tehetségnek tartják.

Allain-Targé a pénzügyminiszter; ügyvéd; 1832-ben született s egy ideig államügyész volt. 1864-ben ott hagyta az államszolgálatot, s ellenzéki hírlapíró lett. Gambettával és másokkal alapította 1868-ban az Avenir Nationalt, mely csakhamar eltitatott. 1870. szept. 4-én Maine-et Loire megye főnöke lett s később kormánybiztos volt a nyugati hadseregél. Később munkatársa volt a Republique Francisienek s

1876-ban Páris egyik képviselőjévé választott. Főleg pénzügyi kérdésekkel foglalkozott s 1868-ban „Les deficits 1852—1868“ címmel nagyobb munkát írt, mely nagy elterjedésnek örvendett.

A közoktatásügyi tárczát Paul Bert kapta. Ismert fiziológus, tudós és politikus és nagy tiszteltben áll. 1833-ban született s előbb Bordeauxban, azután Párisban tanárkodott. Csak 1870. szept. 4-én lépett a politika terére s Yonne megye főtitkára lett. Ez a megye 1874-ben képviselővé választotta. Az Union Republicainehoz tartozott s élénk részt vett a törvényhozás működésében, főleg tanügyi kérdésekben. Alig létesült újabb közoktatásügyi törvény vagy munkálat, melynek kidolgozásában tevékeny részt nem vett volna. Számos bonczetani és fiziológiai szakmunkát írt s a Rep. Fr. tárczájának tudományos részét szerkesztette. Kinevezése azért fontos, mert a klerikális elkeseredett ellenségének tartják, a ki igen szigorúan fog eljárni, hogy befolyásukat az iskolából kizárja.

Gambetta a kormányzatba máris lényeges újításokat hozott be. A kereskedelmi és földművelési tárczát ketté osztotta s a gyarmatügyi osztályt és kereskedelmi tengerészetet, mely eddig a tengerészeti miniszteriumhoz tartozott, a kereskedelmi miniszteriumhoz csatolta. Ezenkívül a szépművészetek miniszteriumának nevéét megváltoztatta. Ezután ipar és szépművészetek miniszteriumának hívják. Ez utóbbi tárczát Antonin Proust hírlapíró kapta. Született 1832-ben s a császárság alatt ellenzéki volt. A háboruban Gambetta titkáráként működött, azután a Rep. Fr. szerkesztőségébe lépett. A kamarának 1876 óta rendes tagja s rendszeren művészeti kérdésekkel foglalkozott, melyekről számos munkát írt. 1876-ban „Le Prince de Bismarck, la Correspondence“ című könyvet adott ki.

A kereskedelmi gyarmati és kereskedelmi tengerészeti tárczát Maurice Rouvier kapta. 1842-ben született; ügyvéd. Mint ellenzéki szónok már a császárság alatt feltűnt. 1876-ban Rouviert, ki már akkor képviselő volt, a monarchikus lapok erkölcsstelen merénylétet vádolták. Megindította önmaga ellen a fenytő eljárást, mire fölmentették. De a gyarmati rajta maradt. Három évvel később a Broglie kormány bukása után a rendőrség iratainak átvizsgálásakor kitűnt, hogy Rouviert a legaljasabban gyanúsították.

Mindemellett feltűnik, főleg miután házassága Claude Vignon írónővel is sok kifogásra ad alkalmat, hogy miniszteri tárczát kapott.

Dévés földművelési miniszter 1837-ben született; a baloldal tagja és elnöke volt. Camponon főbornok hadügyminiszter és Goujeard haditengerészeti miniszter egészen ismeretlen nagyságok. Az új miniszterek közül egyik sem tagja a szenátusnak. Mind képviselők s nagyjából a Rep. Française szerkesztőségéből kerültek ki.

szándékkal el el látogat egy vasárnap délutánonként a házhöz, hát jó barátsággal látja, de hát ez nem vétek. Ha Pityi Palkó, vagy akárki isten csodája jönne is, azt is csak oly jó szívvvel fogadná. Erre tanította az apja is s dehogyan hágná át az atyai tanítást széles e világra.

— Nem is tanácsolnám mormogja az öreg harangozó olyan félig fenyegetve félig megnyugodva.

Ilyenkor aztán behalik a konyhából vagy a cizmos garázdálkodása a tejes lábasok közül, vagy a láncra kötött kuvasz ugat még valamit idegent, vagy az udvaron kapargó galambokat ijeszti fel a pajkos iskolás fiúk elé, az hozzá, hogy Juliskának dolga akad s annak kell utána látni. En biz mai szent napig se tudtam meg, hogy ennek a dolognak miert nem került sohse vége, míg az öreg otthon ült, hanem bezzeg mikor elment hazulról a cizmosnak hirt se volt, a kuvasz elnyújtzkodott, a galambok is elültek a duzzban.

Harangozó uram sokat elmélkedett azon hogy ha annyi minden ide nem kötné ehhez a faluhoz, hát uti ispot kötné a talpa alá oszt' itt hagyná ezt rossz nyelvű pletyka népet, a kik nem átalják hirbe hozni egy ártatlan leány becsületét, meg aztán szó a mi szó a kasznár urral se szeretne kikötöni, mert csak ő huzná a rövidet. Vagy kapna árendás földet ezután az uraságtól vagy se.

Hiszen csak izraelita ne volna kapva kapva a kínálkozó atyafiságon, de így azt a csufot csak el nem követheti, hogy zsidóval keveredjék, mikor még a szépapjának a szépapja is igaz magyar ember volt.

Beh sok gond, teher is nyomja a gazda vállát, mikor leány-gyereket várja a háznál, hogy foktöbte bujtassák; asszony meg nincs, mert idestova harmadéve lesz, hogy az istenben boldogult meghalt.

Harangozó uram bizon maholnap átlátja, hogy csak nem kellett volna sokat hajtani a leány szabadkozásra, hanem mikor megkértek, — pedig tisztességtudó jó gazda ember becsületet fia a Karacs Jóska kérette, — oda kellett volna adni. Ha nem szivelte is a leány oda se neki, azóta már összetörődtek volna.

Pedig ha jól visszaemlékezik, örölte volna is ő, igért hetet-hatot, ugy lerajzolta a Juliska jövendő boldogságát, hogy szinte paradicsomnak látszott, de nem használt, mert mikor a leánynak erre a biztatásra szép két fekete szeméből megeredtek a könnyük, oszt félve reszkette, gyerekes módra mondta hogy nem akar ő sohse férjhez menni, mert nem hagyja itt apjaurát, a kinek mindennap meg kell csókolni jóságos két kezét, a kire főzni, mosni kell, — akkor Harangozó uram is tisztességgel köszönte meg a szives megemlékezést, és gyengének találta még leányt a házasságlethez.

Erre aztán Juliskának meg olyan öröme lett, hogy az egész falu híret vette a nagy öröme és a sok irigy leánynak, meg a kikoszorozott vőlegénynek volt gondja rá, hogy a falu szája, — mert hisz szóhájtó vén asszonyokahol nem akadnak, — azt költse rá, hogy ennek a kikoszorózásnak is az volt az indító okozója, hogy a Derecskei Zsigával, a földes uraság kasznárjával, a ki mikor a környékre vetődött még Deutsch Zsiga volt, — trafikál.

Ennek a hírek aztán lába került, s az

egész falu népet bejárta. Különösen a falu leányok előtt volt szivesen látott vendég. Etették itatták, hogy végtére ugy elhizott, hogy akár akarták, akár nem: szemébe ötlött mindenkinek.

Megátalkodott vaksággal van az megverve, a ki nem látja, hiszen a kasznár ur vasárnaponként a templomba is ellátogat, csak hogy ott Juliskának a szemé közé nézhesen. Pedig bizon egy zsidó se igen süvegeltet az üdvözítő képet, csak ugy „hadd látom“-ból.

Szent bizonyos, mint kétszerkettő, hogy Zsiga urfi zsidó létére a Juliska után adta magát, ez meg nemcsak hogy el nem fordult tőle, hanem szivesen is veszi, sőt még... Isten bocsá!... a Bodzás Sára váltig azt erősíti, hogy értik is egymást.

Es hogy állítása alaposágát annál jobban igazolhassa, nem átalotta Harangozó uramál is tapogatóni, mondván, hogy a zseuge kis ártatlan teremtés sorsát a szíven viseli s épen azért szeretné, ha még kora idejében el lehetne hártani a bajt. Hiszen ki tudná jobban a leánygyermek bibéjét mint ő, mikor kicsi serdülő korától fogva öibe hurcolta. Az édes anyja hej beh' sokszor is mondta, hogy „ha én megtalálnék halmi Sára nénem akkor se felejtkezék meg róla.“

— Dehogyan felejtkezém, dehogyan felejtkezém.

Sára nénem itt aztán kétszer háromszor is beletörli szemét babos kötője sarkába, s biztosítja Harangozó uramat, hogy ha ő közből, végét veti ennek az egész szerelmes históriának.

— Végít én galambom, gazduram! Harangozó amul-bámul s csaknem szá-

Debreczeni zsinat.

Tizenötödik nap, nov. 16.

(K-1.) V a y Miklós báró az ülést d. o. tiz órakor megnyitván Mitrovics Gyula jegyző olvassa a mult gyűlés jegyzőkönyvét, mely egyszerűen hitelesítették.

Tóth Sámuel jegyző ismételve felolvassa az alkotmánytervezet letárgyalat és megállapított czikkjeit.

Ritók Zsigmond jegyző olvassa a Csikkey István, Körmeny Sándor, László József és többek által aláírt azon indítványt, mely a lelkészek javadalmazásáról szól, kérvén főleg azok fizetésére felől czél szerű intézkedés hozatalát.

Dobos János és Ballagi Mór az egyházmegyékre óhajtják bizoni a fizetés minimumának megállapítását. — Révész Bálint szerint minden egyházmegyében különbözők lévén a viszonyok s azért is legczél szerűbbnek látja az előbb említett eljárás. — Kun Bertalan ugy hiszi, hogy a minimumok egyházmegyékénti meghatározása bonyodalomokra adhat okot. Ó inkább az egyházkerület által véli e dolgot legjobban elintézhetőnek. Fejeli e István egyetért előtte szólóval, t. i. az egyházkerületek külön-külön határozzák meg lelkészeik fizetésének minimumát, mert ha ez az egyházmegyékre bízatik, akkor meglehet, hogy főleg a kisebb egyházak tömegesen aplikálnak. Óhajtáná e fontos ügy eldöntését külön bizottságnak kiadni.

Bénes János szerint ha a domestika életbe lép, az lesz hivatva e dolgon igen sokat lendíteni. Óhajtja, hogy e tekintetben az illető egyházmegyék véleményes javaslata menjen föl az egyházkerülethez. Papp Gábor röviden kifejti az előtte szólók véleményeire saját, azokkal lényegileg megegyező nézetét s kijelenti, hogy a szóbevitelt tárgyat nemcsak vallási, hanem főleg nemzeti tekinetben is igen fontosnak tartja. Hegedűs László, Vályi Lajos és Makay Dániel az előbbiekkal lényegben megegyeznek.

Ráday Gedeon gróf szükségesnek tartja, hogy ez igen fontos ügyben nagy óvatossággal járjunk el. Ugy gondolja, hogy a minimum meghatározása nem képezheti zsinati megállapodás tárgyát. Ennek a kérdésnek helyes megoldása ugy az egyházmegyék, mint az egyházkerületek részéről bajos volna. Azt hiszi, ha lesz erős domesticánk, ennek utján lehetne e kérdést megoldani. — Végül azonban odanyilatkozik, hogy a minimumra nézve a jelen körülmények közt az egyes egyházkerületek döntsének.

Szász Béla a minimum megállapításának most kimondását nem tartja sem helyesnek, sem jogosnak; mivel tulajdonképen nem is ide tartozik e dolog. — Óhajtáná, ha a felszólalók illetőleg indítványozók vissza vennék beadott javaslataikat. — Napirendre térést indítványoz.

Vég helyi Dező se tartja ezt az ügyet itt most érdemileg elintézhetőnek. — Körmeny Sándor ezt az ügyet az egyházkerület elintézésére alá adandónak kéri.

Nagy Péter e tekintetben a következő határozati javaslatot indítványozza: „A lelkészi javadalmazás minimumának meghatározása, mint szintén az egyházi közmunkák megváltása az egyházmegyék meghatalmazásával az egyházkerületek joga.”

Közmegegyezéssel elfogadtatik. Következik „A lelkészválasztás szabályai” című munkálat. — Ennek az általános vitát, mely később igen élénk lett, Beóthy Zsigmond nyitotta meg, határozatosan neki rotván a benyújtott munkálatnak, minthogy abban a lelkészválasztás valódi szabadságát, az értelmes, képzett lelkészeknek anyagi kellő megjutalmazását és a segéd-lelkészeknek rendes lelkészekké előmenetelét biztosítva nem látja. Már pedig ennek egy ily munkálatból hiányoznia nem szabad és mivel általában elejtetnek nyilvánítja e munkálatot, s újabb kidolgozás végett egy külön bizottságnak kéri kiadati. (Helyeslés.)

Békly Sámuel is hasonlóképen nem fogadhatja el általános tárgyalás alapjául a benyújtott munkálatot. Igen alaposan és meggyőzően fejtegeti a szóbevitelt forgó lelkészválasztási szabályzatot, igyekezően lehetőleg felmutatni annak minden nevezetesebb hiányát. Előnk tetszésre talált beszéde végén kijelenti, hogy csatlakozik előtte szóló indítványához.

Szentpéteri Sámuel: Nem akarom az elmondottakat ismételnem, mert azokhoz csatlakozom; csak azt hangsúlyozom, hogy talán még soha hosszú lelkési pályám alatt nem történt az a sajátos eset, hogy a mi kerületünk közrendű képviselői szembeállottak volna a mi nagyméltóságú elnökünkkel. Egyszerű oka ennek az, hogy itt az időben túlságosan gazdálkodik a közbéke, igazság és szent cél rovására. Tul vannak telhelve elnökeink; csak annyi időt sem tudnak szakítani, hogy összehívtak volna bennünket s alkalmat szolgáltatnak nekünk, hogy megbeszéljünk ezt a kérdést és mi is békében, nyugodtan mehetünk volna haza egy mindnyájunk által helyeselt lelkészválasztási törvényvel.

Azonban jól ismerve nagyméltóságú elnökünk és az előadók álláspontját, szintén ugy magyarázom azt, mint Békly Sámuel tisztelt képviselőtársunk, t. i. hogy senki nem fog úgy örüdeni, mint ók, ha a főtiszt és mélt. zsinat megadja nekünk és nekik is azon lehetőséget, mit Beóthy ó méltósága indítványozott, hogy hányasék és elvitatassék meg még egyszer az a kérdés a közmegegyezésért a czél köteletes elérésére. (Helyeslés.)

Körmeny Sándor e tekintetben három fő elvet tart irányadónak. Első, hogy a gyülekezetek választási joga sérthetetlenül maradjon; második, hogy a kik a lelkési pályára akarnak lépni, tehát a segédlelkészek biztosítva legyenek arra nézve, hogy ók azon a pályán célt is érhetnek; — harmadik alapelv, hogy azokra nézve, kik már a lelkési pályára léptek, az előléptetés tehát az érdem méltánylása biztosított nyerjen. S ha a beadott munkálatot megtekintjük, beláthatjuk hogy, hogy az e három elv egyike iránt se nyujt kellő biztosítékot. — Mindezen szempontokból, de több más tekintetből is ellenté a munkálatot és Beóthy Zsigmond indítványához járul.

Kun Bertalan szerint protestáns egyházunk történelme a lelkészválasztásra nézve kandidációt fel nem mutat; abban mindig a szabad lelkészválasztás elve uralkodott. Előadja, hogy mily nehéz volt az e tárgyban javaslatot készítő bizottság helyzete, feladata ebben az igen fontos és nehéz kérdésben az elmentés elveket lehető összehangzásba hozni. S ha bár a benyújtott munkálatot egyéni meggyőződése kielégítőnek nem tartja, mindamellett nem olyan rossz az a javaslat, aminőnek az előtte szólók feltüntették.

Miklós vics Bálint szerint e kérdés eldöntése rendkívül nehéz, mert igen elmentés elvek állanak egymással szemben; egyfelől a szabadság, másfelől annak korlátozása. Óhajtáná, ha ez az ügy akár nyitl akar zárt ülésben magunk közt ujjal egész ószintén megbeszélhetnénk és megvitattatnánk, mivel nekünk az egyetemes egyház érdekét kell szemünk előtt tartani.

(Folyt. [köv.]

A bánati magyar egyházak hivatása.

Azt mondják, hogy az angol roppant birodalma elfoglalásánál a következő módszert követte. Legelőször a nemzet missionariusokat küldött valamely szomszéd tartományba s azok ott működni kezdték. És ha működésükben bármiként is háborítottak, az angol kormány azonnal megtámadta a missionariusokat háborgató országot, azt elfoglalta s így zavartalan működési kört biztosított missionariusai számára, kik aztán

— Azon nincs mit irigyelni. Soha se lesz azé? — Utána jár! — Ha jár is. Nem zsidónak neveltem a lányom. — Becsületlen munkás a gyár ember legyen, a ki a keze után vágik. — De hiszen csak hírből zsidó már a mai zsidó. A kasznárról se mondáná senki, hogy zsidó familiából származik. A viselete is, meg a szava járása is olyan tiszta magyaros akár a gazduramé.

— Ha százszor olyan is. Nem hozánk való. — Hazug nyelvek hozták hirbe vele a lányomat, — pedig ha megpuhának sem lőköm oda az első legény nyakába a ki megkérte. Csak azért is válogatós leszek, de holmi kupczibér, zsidónak isten utca oda nem adám, ha mindjárt ez a falu bátra mind az ő birtoka volna. A maga nemzetsége közt kereskedjék. — Kendtek meg elhalgassanak a pletykasággal mert ha én szegődöm be a magam bírájaul keserves itéletet hozok a kendtek fejére. Adjon isten!

Harangozó uram ugy dul, ful, mint a kinek tilalmasban érték a jószágát. Szegény kis Juliska, ha látná, hogy milyen siető lépésekkel, nagy haraggal jön haza, bizony ugyan megijedne a meg-meg közeledő vihartól s nem legyeskednék olyan kaczagó jó kedvvel az udvaron az apró jószággal.

— Piri, piri, piri! — Összehívja őket; egy csomóban gyül a sok csirke, liba, kacsa, galamb s mindenki a legjobb helyért verekedik, taszigálódik, csipked, visít, kiált, sárog.

(Folyt. [köv.]

egész erővel is törekednek oda, hogy az idegen nemzetiségek között legyenek saját vallásoknak, nemzetiségöknek fentartói és terjesztői, legyenek népeknek jóakaratu tanácsadói, pártfogói s megnevesítői.

En azt hiszem, e tekintetben méltán lehetnek példaadóink az angolok.

Nekünk is sok földet kell még meghódítanunk, sokat e hazában. En legalább, midőn keresztül-kasul bejárom a Bánátot, s látom azt az arany kalászokkal ékeskedő, bözsírral csepegő, tejjel-mézszel folyó országrészt, mit ugy hívunk, hogy: „Magyarország élettára” s látom azt idegenek által élvezni, megrezzen bennem megzemet iránt érzett szeretetem hurja ezt a hangot adja: „vissza kell ezt szerezni a magyaroknak.”

Igen, visszazerezni a Bánátot a magyaroknak, ebben látom én kifejezve a bánati magyar egyházak missiói hivatását, és pedig azon az uton és módon, a mint az angol teszi ezt.

Szerintem minden bánati magyar lelkészeknek egy missionariusnak kell lenni otthon és a környéken addig, a meddig keze elér.

Tapogatni, kutatni kell mindenféle a folyók mentén ép ugy, mint a térs rónákon; a koresmák utolsó legzenyesebb zugolyában ép ugy, mint a fényes kasznókban, kórházakban, börtönökben mindenütt, s ha megtalál az ember valahol egyet, azt nem bocsátani el addig, míg össze nem kötjük magunkat azszal a barátság, jószívűség, jóhíjjaság és szeretet kedvesen vonzó lánczával, hogy az aztán ohajtja, keresse a velünk való érintkezést s nézzen reánk ugy, mint a kire minden tekintetek között bizton nézhet. Tanácsolnunk kell, ha tanács nélkül szűkölködik, munkát keríteni annak, ha munka nélkül van, kenyeret adni annak, ha kenyere nincs, pártját fogni, ha méltatlanul bántalmaztatik, oltalmazni, ha elnyomatni czéloztatik. Szóval, lenni annak mindené.

Az egyes, elszórta levő magyar testvéreinket így összekapcsolja, a czél azután az, hogy azokat ott fentartsuk. Ezt pedig tehettük azáltal, ha ott, a hol lehetséges, magyar egyházakat és iskolákat állítunk, a hol pedig ez nem lehetséges, legalább magyar otthonokat, hová minden magyar bemehet.

De ez nem elég, természetesen is kell; terjeszteni e mi nemzetiségünket. Minden angol missionarius egy-egy nyelvmester, kik a közéletben jutott idegen nemzetbelieket nagy buzgalommal s igazi önfeláldozó lelkesedéssel tanítják edes hon nyelvükre.

A bánati magyar missionariusokra is ez a kötelesség néz, minél többeket megtanítani magyarul, s minél többeket beolvasztani nemzetünk nagy testébe.

De hogy a beolvasztás sikeresen menjen, mindenekelőtt első dolog megnevesíteni a bánati magyarokat, hogy legyenek azok mindenestől fogva kivánatosak és olyanok, a kik közé beolvaszni nyereségnek tarthatja az ember.

Lélektani törvények szerint csak a nemes hódíthat, a nemtelen soha. A nemeshez vonzunk, a nemtelentől irtózza visszahúzódnak. Bármit tegyünk, ha magyarjaink nem lesznek nemesek, nem hódíthatunk, nem terjeszkehdhetünk.

Lelektani törvények szerint csak a nemes hódíthat, a nemtelen soha. A nemeshez vonzunk, a nemtelentől irtózza visszahúzódnak. Bármit tegyünk, ha magyarjaink nem lesznek nemesek, nem hódíthatunk, nem terjeszkehdhetünk.

Vissza kell a Bánátot szerezni a magyaroknak. Ez a czél. És hogy ez elérésék, kötelességük az ottani magyar egyházaknak és papoknak:

1. A magyarokat összegyűjteni s fenntartani.

2. Az ott levő idegen nemzetiségekből minél többet beolvasztani magyar nemzeti testünkbe.

3. Minden ott levő magyart megnevesíteni.

A Bánát visszafoglalása a magyaroknak nem valami ijui ábránd, mert ott a népvándorlás egyre tart. Magyarok vándorolnak be, szerbek ki. Csak azt kell elérni, hogy a bevándorlott magyarok ne váljanak szerbekké, oábhokká vagy németekké.

En pedig elmondtam itt ezeket főként azért, hogy e lapok szives olvasóit némileg megismertessem azon szent és magasatos czéllal, mit isten a bánati magyar egyházak elé kitűzött, hogy így, ha eljön az az idő, midőn ezen egyházak érdekében zörgetni kénytelenítettünk kegyes szívök ajtaján, ne legyünk kénytelenek ezen fagyasztó, elutasító választ hallani:

„Nem ismerünk, kik vagytok és mit akartok?”

Szalay József, nagy-beckereki lelkipásztor.

Külföld.

A Gambetta miniszterium. Gambetta közvetlen követőt a saját és kamarában kivéve, kevéssé vannak megelégedve Gambetta miniszteriumával. Azt állítják, hogy csak egy a miniszter, a többi társ pedig mint osztályfőnökök tekintendők, épen azért a miniszterium olyanoknak tekintetik, mely az állam, társadalom és pénzügyi világ ellen irányuló an-

tidemokratikus elemek ellen ugy be mint kifele actióba lép. Az angol s a jótó igen rokonzenyven nyilatkozik Gambetta kormányra íepéséről. A Times azon nézetnek ad kifejezést, hogy az elnökség öntudatosab politikát fog kezdeni különös tekintettel a kereskedelmi szerződésekre.

A 15-én tartott francia kamara ülésen Gambetta egy nyilatkozatot olvasott fel, melyben reformok életbeléptetéséről is szól. Ez alkalommal Barodet (legszélsőbb balpárt) congressus egybevitását indítványozza és kéri a sürgős tárgyalást. Gambetta nem látja szükségesnek ezt, — mire a kérdés szavazás alá kerül, s a ház 368 szavazattal 120 ellenében elveté az indítványt.

A német választások. A birodalmi kancellár jeleintést tett a német császárnak a választásokról és az azok által teremtett helyzetről és teljes egyetértésre jutott az uralkodóval a mostani helyzet megítélésére és a legközelebbi teendő lépésekre nézve. A „Kreuz Zeitung” megjegyzi, hogy rövid idő múlva ily nyilatkozatot fog megjelenni, mely ki fog szólni minden kétséget, melyet még e megegyezés nézve netán táplálnak. A császár személyesen fogja megnyitni a birodalmi gyűlést, vagy helyettesít fog a megnyitással megbizni.

Napi hírek.

Pótsorozás volt tegnap a 39-ik gyalogezred csapatúcai helyiségében. — Azt hisszük, hogy még lesz a jövő hóban is utóállítás.

A hadmentességi díj. A pénzügminiszter értesítette a törvényhatósági közigazgatási bizottságokat, kir. adófelügyelőket és adóhivatalokat, hogy a cs. kir. osztrák honvédelmi miniszterium az osztrák állam területén levő összes közigazgatási kerületi hatóságokat oda utasította, miszerint mindazon esetekben, midőn a hadmentességi díj fizetésére kötelezték és magyarországi illetőségű egyének Magyarországból a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok területére átköltözöknek, erről azon magyarországi törvényhatóság kir. adófelügyelőjét, melynek területéből az illető kiköltözökött, mindenkor értesítsék. Ezen intézkedéssel összehangzásban a pénzügminiszter utasította a kir. adófelügyelőket, hogy részükrol is mindazon eseteket, midőn valamely osztrák államterületbeli díjkötéses egyén a magyar állam területére költözök, az illetékes osztrák államterületbeli közigazgatási kerületi hatósággal közöljék.

Színházunkban tegnap este Beaumarchais „Sord villa i borbély” című vígjátéka (fordította Paulay Ede) vonzott igen szép közönséget, mely végig kitünően mulattott a szellemesen s ügyesen irt vígjátékon. A szereplők derekasan kitettek magukért, s az érdemben egyformán osztozkodtak. Összevágóbb, kerekébb előadást a vidéken képzelmű sem tudunk. — Azt hisszük, hogy e vígjáték ismétlésén esetlen vonzerlő fog birni a közönségre, mely ellen még az ellemésnek sem lehetne panasz. Valót monduk, ha att állítjuk, hogy ez idő szerint a fővárost kivéve Debreczenben látogatják legjobban a színházat.

A bérkocsisokról szól az ének. Ismét újabb panasz küldetett be hozzánk ellenük. — Arról van szó, hogy bérkocsisaink azt a tempót vették fel, hogy sáros utcákon nem viszik végig a vendéget, hanem lassallítják. Egy esetet beszéltek el nekünk, melyben a kocsis egy ily sáros utca előtt azzal szállította ki az utast kocsiájából, hogy ő biz az istennek se sározza be a kocsi kerekeit. Az ilyen dolgok csak azt eredményezhetik, hogy az ilyen hepcziáskodó kocsiának egyszer igen hosszú időre tiszta marad a kocsi kereke.

Az árvahegy részére ajándékozta Vértessy Lajos ur egy köböl igen szép tiszta buzát. Jablonczay Kálmáné urnó egy zsák burgonyát. Fogadják az járvák nevében leghálásabb köszönetem-t. K a c s k o v i c s n é.

Paulay Ede a nemzeti színház érdemei igazgatója köszönő levelet intézett azokhoz kik őt innen Debreczenből 1011 kitértetésre alkalmából üdvözölték, — a kik között volt, mint halljuk, K r e c s á n y i Ignác igazgató is.

Fényes öklövő című tegnapelőtti ajándékuhoz öklövő meggyezünk, hogy sátohiba következtében a nyoszolyó leányok névsorából K á l l a y Clarisse k. a. neve ki maradt.

Az Andrassy grófok, mint legelőbb adót fizetők. Zemplénmegye 1882-dik évi legelőbb adót fizető megyebizottsági tagjai közt első helyen áll Andrassy Dienes gróf 17,340 frt évi adóval. Andrassy Gyula grófa névjegyében harmadik 14,982 frt évi adóval; Andrassy Mészáros gróf 14,701 frtot, Andrassy Aladár gróf 7412 frtot fizet évi adóban. Sennyei Pál báró 7891 frt évi adót fizet, a mi azonban ügyvédi oklevél alapján kétszeresen számított adó alapján a második a legelőbb adót fizető bizottsági tagok Zemplénmegyei névjegyében.

A népszínházi bizottmány által kiírt 100 aranyos népszimti pályázat határideje 15-én járt le. A zárlatig nem kevesebb, mint százhuszonygy pályamű érkezett be.

Halmayné asszony jutalomjátéka lesz a jövő kedden. Szíre kerül Offenbach szízenü operet a „Herzeg-eg-eg-eg-eg” melyben az „a. b. c.” áriának K r e c s á n y i S a r o l t a hírneves előadja. — H a l m a y n é a kis kapitányt énekelte. Azt hisszük felesleges bővebben a közönség figyelmébe ajánlani a jutalmazottat. Talán valaki, ugy első sorban ő az, ki aránylag

szán Ró pe sor „K ha ha szí ne rol lel S V uti ne c m za fei led kö do já ug ne di ny ne A re m pá Ez rol vá te pá Se ér Pt te a ah fo v tr b

révid lett. fájdal jem hi álta b vigasz leu me gyász ezrt kö-zón Bátor dezem mi tan veskelo ritelbó mi és hóig ta esti 8-gedély letelre reczen nál a 1881-igazga Amalia egy k este a gylévén tól. A nek, h boldog hány s A műv taival csett z czabán melyer tók. — molná a rejte puható helyeje hitelin meggyé tenda talit és ber nyei s val tól czenél láng t és a nyi ki szeres. so má ják : M kielér Ugyan péu leg hgyotó ván, h de csat teritet befedt később egy ar volt, k dettéek Ezek ván, r vitték nyított lágos, Miután s azok lakosa nal in Mária Kis-C nál. I szerföz söt h Bándy nővére hogy vátete jöjje megá juk si s ezér ma a s kibé Staffb nővére metbó vében coóju el ma húség gyerme ta a Staffb léptek telen mellettemet A sze magá remén

int ki-
gen ro-
mánya
kifeje-
olitát
kedel-
ülése
l, mely-
zól. Ez
balpárt)
és kéri
ja szük-
szás alá-
lenében
rodalmi
szemlé-
mártnak
remittet
az urale-
és a Kreuz
ulva oly
og zárni
egyezős-
szemé-
gyűlést,
megbizni.
-ik gya-
- Azt
is utó.
szügyi-
közöze-
lőket és
k honvé-
területén
társaságok
setekben,
tötelez t
N agyar-
viselést ki-
töltőkön-
nyhatóság
téből az
rtésítésék.
pénzügy-
ngyelőket,
et, midőn
díjköteles
ltöködiük.
közöze-
Beaumar-
cimű vig-
zott igen
ben mla-
rigjátékon.
agukért, s
k. Össze-
n képzelm
és vigjáték
írni a kö-
illenségnek
ha azt
ost kivéve
n a szin-
ének. Ismét
k ellenük.
ink azt a
ákon nem
szállítják.
melyben a
szállít-
6 biz az
rekeit. Az
etekik, hogy
yszer igen
tereke.
oztak Vért-
szta buzát,
burgonyát,
lásabb kö-
házh érde-
szett a zok-
b 1 kitű-
kik között
Ignác szin-
papelőtti új
szük, hogy
yó leányk
a neve ki-
nt leg több
dik évi leg-
tagjai közt
gróf 17.340
difa névjegy-
adddóval; A
Andrássy Al-
a mi azor-
zeresen szű-
fr kettős
a legtöbb
mplénmegye
y által kiírt
határidő
velebb, mint
e.
mjátéka lesz
enbach szű-
szonny.
K r e c s
a. - H a
t é n e k i
a közöze-
t. Talán
rányilag

rövid idő alatt a közönség kedvencz évé lett.
— **Közvetítőnyilvánítás.** Azon rendkívül féltalomban, mely felejtethetetlen kedves férjem hirtelen és váratlanul történt elhunytát által bánatos szívemre nehezült: enyhítőleg s vigasztalólag hatott reám a végtestességtelelem megjelenés nagy és diszes közönségnek gyászunkban osztagozó részvéte. — Fogadjak ezért mindnyájan tölem bánatos szívem halás közönségét. Debreczen, 1881. nov. 17. özv. Báthory I-tvánné Nagy Juliánna.
— **Eti tanfolyam** felindított részére. F. 6. december hó 1-én a debreczeni kereskedelmi tanodán esti tanfolyam nyílik meg a kereskedelmi szaktudományokból, u. m. a könyvtárból, számtanból, levelezésből, kereskedelmi és váltójogtanból. — A tanfolyam négy hónap tart, — h e t e n k i n t n e g y n a p o n e s t i 8—10 óra között. Végzett hallgatók engedélyt nyernek szabályszerű szakszolgálat letételére. Beiratások eszközölhetők a debreczeni kereskedelmi tanintézet igazgatóságánál a délelőtti órákban. Kelt Debreczenben, 1881. nov. 15. — Propper N. János, igazgató.
— **Sarah Bernhardt jó szíve.** Cormens Amalia, egy lyoni csinos leány, ki Budapesten egy kereskedő családnál nevelődött vasárnap este a társulat egyik befolyásos tagjának segítségével kihallgatást kapott a nagy művésznőtől. A szegény leány elbeszélte a művésznőnek, hogy őt egy alsóbb hivatalnok szereti, s boldogságuknak mi sem áll útjában, mint néhány száz frank a háztartás megkezdéséhez. A művésznő ma 500 frankot küldött jókívánataival együtt Cormens kisasszonynak.
— **Rejtélyes gyilkosság.** A napokban Pécsen a közszénelv felé vezető út egyik sáncaiban egy középkorú férfi hulláját találták, melyen az erőszakos halál jelei voltak láthatók. — A hullában Schreckenberg ottani molnár, egyik segédét ismerte fel. A vizsgálást a rejtélyes eset felderítésére s a tettesek kiharcolására a pécsi rendőrség részéről a legérélyesebben megindították.
— **Nevezetes magyar találmány.** A földhitelezett feketeserdei úveggyárban Bihar megyében a napokban szenteltetett fel a Platenda Ferenc feketeserdei igazgató által feltalált úveg olvasztó kemencze, mely szerkezet és berendezése nézve, a szakértők véleményei szerint az eddigi ilyen kemenczékénél jóval tökéletesebb. Ezen új úvegvasztó kemenczénél különösen kiemelendő, hogy kettős gázláng tüzeléssel és 16 műhelyrel van ellátva és az úveg mennyiség előállításában ugyanannyi kiadás mellett az eredmény majdnem kétszeres. Megjegyzendő, hogy e téren ez az első magyarországi találmány.
— **Rablási kísérlet.** Fehér templomból irják: Nagy vakmerőséggel elkövetett rablási kísérlet tartja igazgatóságban városunkat. — Ugyanis Blöser Lőrincz polgár a város közepén levő lakásáról délelőtt eltávozván, honn hagyott neheze két román földész jött, mondván, hogy megakarták nézni a hizott díszőket de csakhamar az asszonyt öklölésükkel földre terítették, megkötötték és egy szalmazsákkal befedték. A szerencsére csakis eljűlt asszony később magához térvén az utcára futott s egy arra menő kötelet, melyre megkötözve volt, ketté vágta, mire a házat vizsgálni kezdettek, de a rablónak már hullt helye volt. Ezek ugyanis az egyik utcai szobát felnyitván, minden szekrényt felnyitottak, de nem vittek el semmit, mert épen azon fiókot nem nyitottak fel, melyben a pénz volt, s így világos, hogy ők csakis pénzt akartak rabolni. Miután Blöserné a tetteseket állítólag ismeri s azokat egy krasznómezei szomszéd község lakosainak állítja, azok elfogatása végett azonnal intézkedés tetetett.
— **Szerelmi dráma a temetőben.** Augstein Mária 19 éves hajadon még kevéssel ezelőtt Kis-Czeleiben szolgált egy kádármeister házában. Itt ismerkedett meg Staffbacher Ferenc szerető legényével, ki neki szerelmet esküdött sőt házasságot ígért. A fiatal leány bizott Staffbacher szavaiban, szerelmi mámorában oda adta neki megtakarított összes vagyonát 470 forint és élt boldogul abban a hitben, hogy nem sokára Staffbacher neje lesz. De Staffbacher csakhamar megfedkezett esküjéről s miután a leány pénzt elverte, őt magát is elhagyta Promontoron állván be szolgálatba. A cserben hagyott leány, ki már szerelme zalogát hordá szíve alatt, feljött Budapestre hitlen kedvesének nővérehez, hogy elpanaszolja keservét. Bándyné — így hívják Staffbacher férjénél levő nővérét: — megszánta a leányt és megígérte, hogy mindent elkövet, hogy fivérének hibája jóvátételére rabírja. Rogton irt is ennek, hogy jöjjön a fővárosba, mert illik, hogy együttesen megalázkodassák már néhány év előtt elhalt atyjuk sírját. Tudta, hogy fivére megcselekszi ezt s ezért azt mondta a leánynak, hogy jöjjön ki a budai temetőbe, ott majd összehozza a kibékítési a hitlen szeretővel. Ugy történt Staffbacher Budapestre jött és kedden délután nővérel, férjével Bándynéval kiment a temetőbe. Elhagyott kedvese ott várta a sír tövében, és mihielyt megpillantá, nyakába borult csókjaival halmozá és úgy kérte ne tartsa el magától, fogadja vissza szívét, megliáta hűséges felesége, jó anyja lesz születendő gyermekének. Bándyné is hathatósan támogatja a szegény leány kérését, de hasztalan. Staffbacher tudni sem akart a leányról és gyors léptekkel távozni készült. Ekkor a leány hirtelen kést rántott elő és öngyilkos szándékkal mellébe döfte azt. Ugy vittek ki féltalont a temetőből, és kocsi a kórházba szállították. A szerencsétlen leány veszélyes sebet ejtett magán s így életben maradásához kevés a remény.
— **Az új ötförintos államjegyek készítése**

sokkal gyorsabban fogyott el, mint a hogy azt várták, és sem a régi öt forintosok be — sem pedig nagyobb pénzjegyek felváltására elegendőnek nem mutatkoztak. Az új jegyeket hamarabb bocsátatták ki, mint sem hogy a beváltáshoz szükséges mennyiség előállításával készen lettek volna. — Augusztus végével 21 milliónál több öt forintosok a kereslet ki nem elégíthették, még a régiékből is kellett egy jelentékeny összeget forgalomba bocsátani.
— **Magyar utas görög rablók közt.** Barre, macedonai város közelében a görög rablók minap egy magyar utazót fogtak el, kiért a török hatóságoktól 120,000 frank váltságdíjt követeltek azon fenyegetés kíséretében, hogy ha a pénzt meg nem kapják, a foglyot le fogják mészárolni. A török hatóság e követelést visszautasította. A rablók erre foglyukkal a görög-macedonai hegyek közt tűntek el, honnan az a hír érkezett, hogy a szerencsétlen a sok fáradtság következtében meghalt. Holtestét a haramiak egy barlangba ásták el. A török hatóság most azon fáradozik, hogy a szerencsétlen magyar ember nevét s illetékességi helyét kinyomozza. Így írja ezt a „Maritzu“ nevű újság.
— **Zeneestély tartatik szombaton** azaz 19-én a Korona vendéglő nagy termében.

CSARNOK.

Gambetta.
Nagyon messzire kellene menni, hogy valahol oly művelt emberre bukkanjunk, ki Gambetta nevét nem ismeri. Azon harmincz és néhány millió lakos között, kik a francia nemzetet képezik, nincs egy sem, kinek fülében ne visszhangoznék ma e név, s bár mily eltérők legyenek is Franciaországban a felőle táplált vélemények, mégis határozottan lehet állítani, hogy e pillanatban mindazon nézetek két pártban csoportosulnak. E két pártot Gambetta elvrokonai és elleni képezik.
Sőt az úgy szöveglatára külön szavak is készültek. A „Gambettizmus“ vélemény: az „opportünizmus“ elvi Ezzel szemben pedig a Gambetta iránti gyűlölet elszigetelten áll és elűtt minden más programtól. Gambetta az egyik párt előtt diktátor, szarnok, deszpota, Sulla, Césár, Cromwel, Robespierre, polgári mezbe bujtatt Bonaparte. A másik párt — és a demokráciának nagy politikája innen indul ki — az egyetlen férfiúnak tartja, ki egyedül képes az ügyek élén állani, ki a haladás tövises ösvényén feltartóztatlanul halad előre, ki a legellentétebb és legnehezebb két dolgot tudja egyesíteni: a rendet és a szabadságot. Az egyik párt benne a köztársaság legnagyobb veszedelmét, a másik a köztársaság fennállásának legnagyobb garanciáját látja.
Ez midőn egy férfiú annyire jutott, midőn a diadal és a babér ily emberhez fűződik, a jellegét is érdekes volna tanulmányozni, mint az előtűk áll, főlzabadulva minden hivatalos fátoly alól, vagy a midőn a hatalom, az események befolyása tükröződik rajta vissza. Hogy a politikai küzdelmek közepette milyenné fog Gambetta jellege változni, azt ma előre meg nem mondhatjuk. Szembe öltő alakulásokon, bizarr változásokon mehet keresztül; és Gambetta nem oly jellem, kiről azt lehetne mondani, hogy egy darabból van faragva, és így bizony el sem képzelhetjük még ma, hogy az események folyása közben milyen lesz az a jelleg.
Van ugyan benne valami, mi sohasem változhatik, ez a vérmérséklet, az erodesz természet, a kidomborodott, éltagadhatlan jellem, mi egyedül különbözteti meg az embert annyi millió társától.
Benne a delvidéknak legellentétebb két faja egyesült. Cehorsban gascogni, barátaink állítása szerint olasz. A latin negyedben, a Procope-kávéházban párisi — még pedig bagairti — hol ugyszólván ponygolóban mutatta be magát és otthonos egész a feszletességig. Vegre a törvényhozó testület és a saját fölfedték a vörös fonalat, melynek nyomán legbiztosabban haladhatunk.
A természet adományain kívül Gambettát a véletlen is elárasztotta legnagyobb előnyökkel.
„Boldog“ ember ő XIV. Lajos korabeli értelemben. Modern kifejezésük má-t mond. „Van benne alap.“ Barátai, hivi lángésznek nyilvánítják.
Nos tehát, gascogni, még pedig nagyon; de azért vérmérsékleten nem ezen jelleg uralg. A gascognit az olasz mérsékli és viszonzásul, az olasz ellenulyozza a gascognit.
Képzelték gascogni, esze, szelleme olasz Midőn 1879-ben az elnöki széket elfoglalta, akkor olasz cselet vitt végbe. Cahorsi utazása 1880-ban gascogni fogás volt.
E két vérmérséklet elegendő az eredményezi, hogy ő egy és ugyanazon pillanatban felhevült és big-dt, diplomata és felszorgató. Ugy, mint ő, senki sem ravaszodik. Hízen látuk, Charonneban majd ketté törte botjával az asztalt, hiabált, ordított, a düh egész elragadta, és a nagy szavakat halk magyarázat követte.
Végül megmondhatjuk, hogy meglehetősen elbizott. Fizikai testalkatával általában többet gondolt, mintsem feltönnök róla. A sovány és kövér emberek között nagy a különbség, a politikában ép úgy, mint azon kívül. Kövér ember nem szeret börtölni.
A proféták és fanatikuskok többnyire soványak, s Thykuides beszéli, hogy Alkibiades akkor „eresztett hasat“, midőn ugyancsak kezdet venni. Tacitusból tudjuk, hogy a diadalról visszatérő Césár hizásnak adta magát. Savarole ellenben vékony volt, mint a sétabot; Saint-Juste a legnagyobb napban is alig vetett árnyékot, azt pedig tudjuk, hogy Robespierren csak csont és bőr volt.

Gambettában nincs aszcza szellem, a tartózkodás, a lemondást nem tartja oly erőnyeknek, melyek bizton paradicsomban juttatják az embert. Szereti a családi életet, „jó fiú“ és a midőn kell, vidán czimbora. Bizalmas beszélgetés közben elvet mindeo feszlyt, józúket, nagyokat nevet és... még komolyságát is mindenestül együtt koczkára teszi. E körben — mely nagyon is viült jellegű, mondja az egyik, — igen szük körül a másik szerint — a diktátor eltűnik, az államférfi elhagyja a megaslato, melyen állni szokott, az „unnevelt polgártárs“ kivetkőzik minden nimbubusából és... jól mutat. Ilyenkor, mintha csak a Procope-kávéház márványasztala mellett ülne. Itt a legjobb kedvvel vegyül el a beszélgetésbe. Képzelté a legeszélyesebb játékokat űzi, olasz ravaszsága teljesen előtérbe jön. Előszavai, szikrázó kifejezései, maró gunya és leplezetlen őszintesége az eget tűz hatásával bírnak hallgatóira. Másrésről azonban okos ember és türelmesen fogadja a vágásokat.
Az elnökséggel járó méltóság és elkerülhetetlen nagyság megszorították legutóbb e kört, hol a jókedv és derült kedély oly fesztelenül nyilvánulhatott. Az elnökséggel kötelességek jártak és a hatalom első sorban annak parancsol, ki azt maga gyakorolja. A mely napon Gambetta elfoglalta az elnöki széket, oly korlát emelkedett körülötte, melyen a régi bizalmasság át nem csaphat többé. De azért helyi-közzel Gambetta mégis csak a régi marad.
Barátaival ma is áldoz egyetlen szenvedélyének, az écarté-nak, és teszi azt ms is azon komolysággal, melyet a helyzet és... a kártya igényelnek. Nem szeret veszíteni; a hatalmasok közös jellemvonása az, hogy roppant érzékenyek a legcsekélyebb veszteséggel szemben is. Midőn hajdanában, a Montaigne utca szerény hajlékban, Massabie néniel dominózott, — hányszor képezte a játék legnagyobb örömet!
Massabie néni sem szeretett veszíteni, távrolt sem. És, a midőn megrögtént, hogy valamelyik — cahersi megrontotta az „összes párisiak“ tervét — milyen nevetés tört ki olyankor, még az ablakok is rezegtek belé.
A Palais Bourbonban is nevettek még nem rég, csak hogy a politikai komolyság elfojtá a kitoró kacaját. A „scrutin de liste“-ről nem lehetett megelégedezni és a midőn az egyik játékos közel járt ahhoz, hogy „sakkot adjon a királynak“, a politika mindig belevegyült a játékba. A Palais Bourbonból az „Elysée“-ig csak egy lépés, s ez is megtörtént.
A lépés meg van téve s Gambetta nehéz próbák előtt áll. A hatalom talpkövet ő van hivatal megvetni és most csak az a kérdés, hogy azon talpkó milyen?
A mi az ügyességet és tehetséget illeti, az kétségkívül megvan és meg is marad Gambettában. A körülményekhez igen tud alkalmazkodni és napjainkban ez a létezőhetés fölé tettele. Meg tudja ragadni a kellő alkalmat, felfog, megért mindent és jóformán még végig sem halgatta másnak véleményét, már ő készen áll a magáival, melyet ellenfele, barátja egyaránt kénytelen elismerni és jónak tartani. Csak hogy e tehetség gyakran veszedelmét hozhat és a midőn valaki miniszter, kétszeresen kell vigyáznia, hogy hibát ne kövessen el.
Ha Gambetta erkölcaileg nem változott is, fizikailag nem a régi többé. A fiatal, tüzés, költői nimbusból körülövezett szónok majdnem eltűnt. Az a kerekdedség, mi gyakran a testi jólétet legrhetőbben jelzi, fogyni kezd; hogy a pártvezér terhettől, a politika avagy betegsége befolyása következtében, ki tudná megmondani? A rezonánsai megnyultak és őselebek lettek, arca elvesztette régi kedélyes kifejezését, de mindenek felett a hajzat az, mely elurálja, hogy az évek nem álltak meg, romboló működésüknek itt is meglátszik hatása. Haja, mely könnyed firtökbe göndöröde, ma hamksáknak hullott homlokára, szeméibe, ma megritkult, elvesztette fényét, megfehéredett. Szakállja, mely fekete volt és sűrű, mint a legszebb assziriai szakáll, ma már nagyon tarkázott, „több benne a só, mint a bors.“ Elmúlt az idő, midőn a szőszékes olyanokt ugrott, mint a ketteczbe zárt oroszán, midőn szónoklatának kiválóbb mozzanatait oly hatalmas hanggal tudta érvényesíteni. A hatalom tőln megmaradt, de a terjedelem elveszett. A miniszterelnök nézve rossz előjel.
A politika gyorsan észbe borítja a gondolkodó főkét és a kopaszág mindenkor az államférfiak „jelmeze“ volt. Ha befejezésel jó kívánattal szabad Gambettát üdvözölnünk, azt óhajtuk; ne legyen egyhamar olyan kopasz, hogy teljes államférfiunk tartassék!

Közgazdaság.

A budapesti terménycsarnok távsörgönye.

Budapest, nov. 16.
Kedvezőbb külföldi jegyzések behatása alatt a mai gabnatozsdén élelnebb üzlet fejlődött. Áremelkedést nem konstalálhatunk ugyan, de a forgalom meglehetősen terjedelmet öltött és az eladott 15,000 mmása busa teljes árak mellett vitetett el a piacról.
Legmagasabb ár gyanánt fízettett 77.2 és 79 k, tiszavidéki búszért 12.85 frt, legkisebb ár gyanánt pedig 75.4 k, északmagyarországi búszért 11.30 forint.
Hivatalosan jegyztetett:
Szokványbusztavasza 12.57—12.60.
Bánási tengeri május—juniusra 1882. 7.16—7.18.
Szokványbusztavasza 8.35—8.38.

Köbányal sertesüzlet.

A serteskereskedelmi csarnok távirati jelentése. — nov. 16.
Az üzlet lanyhább. Magyar öreg nehéz 56 kr, fiatal nehéz 57 1/2—58 kr, közép 57 1/2—58 kr, könnyű 58 krajczár, — szedett közép 54—56 kr, könnyű 54—56 kr. Romániai bakonyi közép 57—57 1/2 kr átmeneti, könnyű 57—57 1/2 kr átmeneti, eredeti nehéz 53—55 kr. átmeneti, könnyű 51—53 kr átmeneti, szerbiai nehéz 58, kr átmeneti, közép 53 1/2—57 1/2 kr átmeneti, könnyű 55—56 kr átmeneti.

— **Husárak megállapítva s bejelentve** 1881. nov. 16-tól 23-ig következők: 44 kr. Fülöp Ignácnál csapó utca 10. hatvan-utca 2119 sz. n. Bács Gzörgnyél czeglédny 2699. Rózsater 6 sz. a. 48 kr. Magyar Gábornál picz 1-ső székben, Szentesi Istvánnál picz, 2-ik székben Nagy Józsefnél picz, 3-ik székben s végre az első köser székben a piacon Minden többi bejelentett mézarszékben pedig 46 kr. Debreczen, 1881. nov. 15-én Debreczen város kapitányi hivatala.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. (A Magyar távirati iroda eredeti sörgönye.)
Bécs, nov. 17. (Érk. d. u. 2 órakor.)
Kálnoky grófnak külügyésége biztos, kinevezetése küszöbön áll. A magyar delegáció a megszállott terület költségeit 6.337,500 frttal elfogadta.
Konstantinápoly, nov. 17. (Érk. d. u. 2 ó.)
Hedaszban a helyzet aggasztó. A mekkai emir elmozdításáról beszélnek, mert az a függetlenségre törekszik. Hadi kárpótlás fölötti tárgyalások összebonnyolultak, mert a porta ellenzi, hogy a közte és a kötvénytulajdonosok közt Oroszország szentesítése a szerződést.
Berlin, nov. 17. (Érk. d. u. 2 ó.)
A trónörökösnek tegnapi beszélgetése Bismarck heczeggel nagy feltűnést kelt. A sokáig tartott értekezést a trónörökös kezdeményezte. Megbeszéltek a helyzetet. Bismarcktól a trónörökös egyenesen a császárhoz ment, mivel hosszabb ideig beszélgetett a trónörökös liberalis nézetei ismeretese s ezeknek utóbbi napokban is kifejezést adott.
Pétervár, nov. 17. (Érk. d. u. 2 ó.)
Az 1880-iki költségvetés 50 millió deficzittel végződött, mit a háború utóhatásának tulajdonit a kormány.
Belgrád, nov. 17. (Érk. d. u. 2 ó.)
A demokráta párt megalakult. Programja a szerbek egyesítése, szükség esetén felkelések által. A hadsereg jobb szervezése, az állam pénzügyeinek reformálása, a nemzeti közigazgatás s a közigazdaság emelése, a bírói hatalom elválasztása a végrehajtó hatalomtól.
Páris, nov. 17. (Érk. d. u. 2 óra.)
Gambetta körjegyzékét intézett a hatalmakhoz az új kormány külügyi politikájáról.
Felelős szerkesztő: Kutas Imre.
Főszerkesztő: Vértesi Arnold.

Nyujtsunk kezét a szerencsének!
400,000 márka
főnyereményt nyujt legjobb esetben a legújabb pénz-
sorsolás, mely az állam által jóváhagyott és biztosított.
Az új terv előnyös beosztása abból áll, hogy néhány
17. forjama alatt 1 osztályban 50,000 nyeremények hi-
sosan kiosztottak, és a közt osztott 400,000 márkayal
főnyeremény, azokivül pedig
1 nyer. á 250,000 m. 1 nyer. á 12,000 m.
1 „ á 150,000 m. 23 „ á 10,000 m.
1 „ á 100,000 m. 3 „ á 8,000 m.
1 „ á 60,000 m. 55 „ á 5,000 m.
1 „ á 50,000 m. 109 „ á 3,000 m.
2 „ á 40,000 m. 212 „ á 2,000 m.
3 „ á 30,000 m. 533 „ á 1,000 m.
1 „ á 25,000 m. 1,074 „ á 500 m.
4 „ á 20,000 m. 29,115 „ á 188 m.
7 „ á 15,000 m. sat. sat.
A első húzás hivatalosan
már meg van állapítva.
E nagy, az állam által biztosított pénzorsolás leg-
közlelőbb első húzásához kerül
1 egész eredeti sorsjegy csak 6 márká vagy 3 1/2 frt o. d.
1 fél „ „ „ 3 „ „ „ 1 1/2 „ „ „
1 negyed „ „ „ 1 1/2 „ „ „ 90 kr. „ „ „
Minden megrendelés az ösaszeg beklitése vagy
posta beklitése mellett azonnal teljesítetik, és mindenki
útkint egy az állam csarnokával ellátott eredeti sorsjegyre
kap. Megrendelésekhez, melyeknél az által látható
megrendelési ivot használni kerjük, a szükséges hiva-
talos tervök ingyen mellékeltek, melyekből ép egy a
nyeremények beosztása illetőleg osztályok mint az illető
betétek kitűnnek, és megrendelőinknek minden húzás után
felhasználás nélkül küldjük a hivatalos listáinkat.
A nyeremények kifizetése mindenkor pontosan állami
biztosítók mellett történik, és vagy közvetlenül beklitendő
vagy kérelemre megrendelőinknek összekötöttesülk által
Magyarország nagyobb pénzintéseinél utalványozható.
Állami biztosítók mindenkor kedvelte a szerencse, és meg-
rendelőinknek, már sokszor nagy nyereményeket fűszeltek
ki, egyebek közt 250,000, 225,000, 100,000, 80,000,
60,000, 10,000 stb. márkával.
Eldőre látható, hogy egy ily szálard alapon épült
hatalmi, miért is az iránjuk, hogy minden megrendelőnek
eleget tohasztunk, kerjük a rendeléseket a húzás közel-
előge mást hozzánk mielőbb mindenesetre Novemb 30-ig
akikdeni.
Kaufmann és Simon
bank- és váltóüzlet HAMBURGban.
Mindennemű állami kötvények, vasúti részvények
és kölcsönorsjegyek vásárlása és eladása.
Értőirat. Kiszámlák az esztig beklitnek hal yano
bizalmat, és a midőn az új sorsolás alkalmából résztvevőre
meghívjuk, biztosítjuk, hogy ezennél is törökvetés alatt
pontos és telkiismeretes kiszolgáltatás által megrendelőink
teljes megelégedést kitérdenek. Frankfurt.

Vásznak,
kész tehéműiek
és
divatárú cikkek,
butor-kelmék, szőnyegek,
függönyök, takarók és pokrócok,
paplanok és matrácok
nagy raktára.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSÁNÁL

DEBRECZEN,
Kistemplom-bazár.

Főüzlet:
Budapesten, Deák-tér.

Fiók-üzlet:
Nagyváradon, Zöldfa-utcza.

Bécsben:

Kunz és Mössmer

czég alatt,

I. Seilergasse 4.

ERNST KLÁRA

divat-csarnoka

DERECZEN, KIS-TEPLOM-BAZÁR 6-dik SZÁM.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy közbejött családi körülmény folytán, kényszerítve vagyok e nemes városból rövid idő alatt végkép távozni, minél fogva csak egy hóval ezelőtt be-

KÉSZ NŐI FELÖLTŐ - RAKTÁRAMBAN végkiárusulást

rendeztem, hol is mindenféle divatu őszi, téli és tavaszi felöltők, köpenyek, női disztimények stb. gyári áron alól kaphatók.

Netalánni vállalkozónak, az üzlethelyiséget, valamint az összes raktárt, minden felszerelvényeivel s a kirakatban levő viaszkbákkal együtt, kedvező feltételek mellett kiadom, illetőleg eladom.

Mély tisztelettel
Ernst Klára,
Kis-templom-bazár 6-ik szám.

SZEDLÁK JÓZSEF

tisztelettel jelenti a n. é. közönségnek, hogy a már megérkezett őszi és téli szövetek itteni férfi-szabó üzletében megtekintés és megrendelés végett szolgálatára állanak.

Kész férfi ruha-raktára is saját szabású és gyártású őszi és téli öltözékekkel már fel van szerelve, hol is az, a l k u nélküli árak készpénz fizetés mellett számíthatnak.

Főnyeremény **Szerecsen** 400,000 mkr. értékesítés. Meghívás Hamburg állam kezességével mellett nagy pénzlotteria nyereményeiben való részesülésre, melyben többet mint **9 millió 100,000 márkát** ökörelen nyerni kell.

Ezen előnyös pénzlotteria nyereményei, melyek tervszerűleg csak 100,000 sorjegyet tartalmaznak, a következők, ugyanúgy:

A legnagyobb nyeremény ésszel **400,000 márká**

els. jegy	250,000 m.	55 nyer. a 5000 m
1 nyer.	100,000 "	5 " a 4000 "
1 " "	50,000 "	109 " a 3000 "
1 " "	20,000 "	212 " a 2000 "
1 " "	10,000 "	70 " a 1500 "
1 " "	5,000 "	12 " a 1000 "
1 " "	2,000 "	52 " a 500 "
1 " "	1,000 "	1074 " a 250 "
1 " "	500 "	100 " a 200 "
1 " "	250 "	49 " a 150 "
1 " "	125 "	60 " a 100 "
1 " "	62.5 "	100 " a 50 "
1 " "	31.25 "	20125 " a 138 "
1 " "	15.625 "	8,000 " a 6,000 "

stb. stb. összesen 50,800 nyeremény és valószínűleg sorsa, 7 osztályban, kevés hónap múlva biztosan megválnak. Az első nyereményhuzás hivatalosan állapototott mes, melyre

egy egész eredeti sorjegy ára csak 3 frt 50 kr. egy fél eredeti sorjegy ára csak 1 frt 50 kr. egy negyed eredeti sorjegy ára csak 88 kr.

Ezen eredeti sorjegyekért (nem elitított igérvények) az állam készkeltik s az árak díjmentes behatárolás mellett általam a legelőbbre és vidékre megküldetnek.

Minden résztvevő megkapja tőlem az eredeti sorjegyét mellett meg egy az állam címre-vel elitított eredeti tervet nyert és megjelölt huzás után a hivatalos huzási Ezerötöt felszólítás nélkül azonnal.

Nyereménypénzek kifizetése és elküldése az értekezletnek általam egyszerre, azonnal és a legnagyobb tisztaság mellett teljesítenek.

Minden megrendelés egyszerűen postai utalványon vagy levél útján eszközölhető. Ezenfelől, a közlegő huzás következtében a megrendelésekkel

f. évi november hó 21-ig bizalommal fordulhatok

ld. HECKSCHER SAMUEL-nez,
bank- és váltó-üzlet HAMBURG-BAN.

Ki akar 500,000 frankot nyerni?

Mindenki, aki a Bécsben megjelenő Le Drapeau Journal francais előfizet, minden további fizetés nélkül és bérmentett sorsjegyet levél útján a

Lotterie Nationale Algérienne sorsjegyet kapja.

Ezen kisorsolás, melyért a francia kormány felelős, egy millió franknyi sorsjegyet tartalmaz. A főnyeremény 500,000 frank. 3 frt 20 kr behatárolás ellenében azonnal a sorsjegy, és hat hónapig a „Drapeau” küldetik meg.

A „DANUBE” kiadóhivatala, Bécs, Margarethenstrasse 5.